

(<http://www.dasunys.net/podcast.htm>)

Titel: Solempnyta. Whedhel berr gans Benjamin Bruch.

Auctour: Benjamin Bruch

Dydh: 16 Gwyngala 2007

Pesyans: 10:47

Solempnyta

Blackheath.
17 Metheven 1997.

Wel, ottavy vos'tiwedh.

Dohajýdh yw, ha'n bush res eth, ow tewheles dhe Loundres rag goelyow an gorthuwer ha'n tanweythyow a-ugh an Tour.

Cosel yw arta war an hengaslan; nyns eus saw an diwettha tremenysi ow rosya ha kemeres skeusenow kyns mos tre dh'aga ostelyow. Hag a'n re na, nyns eus den vyth omma, dherag an menhir ma, saw my. Nyns yw an bedh ma le meurgerys gans an havysi.

Martesen y talvia dhymm styrya prag re dheuth vy dhe'n le ma, dhe'n jydh ma. Nyns esov omma, kepár ha'n re erel ma, rag mires orth daswrians an keskerdh dhe Loundres a Vihal Yosep an Gov ha'y lu yn 1497. Dhymm vy, nyns yw henna skila rag omLOWENHÉ. Yth esov omma rag solempnyta fest dyffrans: rag covhé mernans an yeth a garav, ha gonisogeth ogas ankevys ow hendasow. Ha dell grysav, yth esa omma, nans yw pypm cansblydhen, may codhas an strok vernans.

Hag ythó, ottavy, y'n corn didros ha dispresys ma a'n gwel, genev vy ow honan yndann skeusow down an gwydh. Hir yw an gwels a-dro dhe sel an men coth dheragov, ha cales aga redya an lytherennow grevys warnodho:

OMMA
Y CODHAS
HENRY VII
MYGHTÉRN A BOW SOWS
XVII METHEVEN
M · CCCC · LXXX · XVII

My a dhalathas studhya an taves Sowsnek nans yw diw vlydhen. Nyns eus saw tri po peswar cans a dus a wor kewsel an yeth ma yn freth hedhyw, mes yma govenek dhymm may fo moy ahanan y'n blydhenyow a dheu.

Studhya Sowsnek nyns yw es. Nyns yw an taves ma dyskys orth pennscol vyth, ha ny vynn an governans ri arhans vyth rag dalleth classow yn scolyow Pow Sows. Cales lowr yw cavùs lyvrow y'n yeth, ha whath calessa cavùs nebonan may hyllir hy hewsel ganso. Pan glew tus y cowsav Sowsnek, an brassa rann anedha a wovyn, "A nyns yw honna marow?" Re erel, le whath aga skians a'n mater, a breder my dhe styrya Kernewek Sowsnek, hag a assay clappya orthiv gans aga gockia tonlev 'Pow Est.'

Mes nyns yw henna an gwettha. Unweyth, orth kevywi pennscol, unn professor a

yethow Germanek, wosa my dhe vos comendys dhodho avel “den meur y dhyscans y’n taves Sowsnek” a leveris, “Pur dha. Pur dha,” yn lev isel, kyns keworra, “Martesen y’n termyn a dheu y hyll’ta studhya neppyth dhe les, kepár ha Frisek.” An keth nos, unn venyn, ow clewes my dhe wodhvos Sowsnek, a armas, “A! Splann! A yll’ta tewlel an runys ragov nep-prys?”

Gorthybow a’n par ma yw usys, soweth, y’n bewnans a Sowsneger. Wosa studhya an taves dres nebes misyow—gans lyver ponnek re gavslen war estyllen uhel yn lyverji yethow estren—my a allas cavùs dew po tri hesscrifer Sowsnek yn rannow erel an bys, ha menowgh ni re geschanjas whedhlow a’n par ma y’gan lytherow.

Mes hedhyw, dell hevel, my yw genev vy ow honan arta. Nyns eus Sowsneger aral omma rag solempnya an goel ma genev. Ny dybav bos den vyth aral y’n Dasserhyans Sowsnek oll yw unver genev a-dro dhe vri an jydh yn 1497 pan verwis an den yncleudhys omma—ha ganso ev, dell grysav, oll govenek rag pesyans an yeth Sowsnek.

Tus a wor neppyth a’n istori a Sowsnek a lever an taves dhe verwel yn 1777, pan dremenas Dotty Strand, an diwettha person a gewsi Sowsnek avel mammyeth, yn Norfolk. Ha pùb blydhen yma nebes tus a wra perherinses dh’y bedh, rag gorra bleujennow dherag an men drehevys yn hy enor gans an Pensevik Louis Lucien Bonaparte y’n nownsegves cansblydhen.

Ythó yth esa marth gans nebes a’m cowetha y’n movyans Sowsnek pan scrifis vy dhedha my dhe vones dhe Blackheath, rag covhé mernans Henry VII. Y’n kynsa le, y leversons dhymm, ev o Kembro, na Sows. Ha prag y fynnsen vy kyni tremenva onan an dus an moyha kesys yn istori oll?

Gwir yw Henry dhe vos kesys gans ogas pùbonan yn Breten Veur; mes an ken a henna, dhe’m breus vy, yw gwari Wella Shakespeare, *Henry Seythves*. Awos Shakespeare, tus hedhyw a wel Henry avel bothek hager neb a gemeri plesour dre wul drog heb skila, hag a verwis orth Blackheath ow carma, “Margh! Margh! / Ow rywvaneth oll rag margh!”

Mes y tylir perthi cov Shakespeare dhe scrifa y wariow yn-dann rewl Chi An Gov, ha rakhenna res o dhodho treylya gwiryow an whedhel rag plesya dhe’n pennsevigyans Kernewek, henedh An Gov ha’y holyoryon dell ens.

Y’n gansblydhen ma, byttegýns, istorioryon re dhiscudhas moy a-dro dhe Henry, ha cler yw bos gwari Shakespeare leun a sclander. Nyns o Henry bothek; nyns o va lacka po fella es myghtérnedh erel a’y oes (po es lies a’n dhugys a Gernow a’n sywyas); hag yth yw fest possibyl bos an dhew bensevik vyhan y’n Tour ledhys gans y ragresegydh, Hycka III.

Ynwédh, re beu prevys na veu Henry ledhys gans An Gov y honan, yn omladh cledha yn mysk an dhew lu, dell yw disquedhys yn gwari Shakespeare. Y vernans, ha fethans an lu Sowsnek derayhés hag a holyas, o sywyans a denn feusik gans sether Kernewek anaswonnys.

Mes yma unn dra ewn y’n whedhel na—heb mynnas Shakespeare, my yw sur. Y’n gwari, Henry a’n jeves nebes linennow a Sowsnek, an brassa rann anedha molothow. Shakespeare a ros an linennow ma dhe Henry drefenn y vos usys rag an jowl yn gwari-mirakyl dhe gewsel Sowsnek; mes an dewis ma yw gwiw yn fordh aral, keffrýs: Henry o Sowsneger. Dhe’n termyn pan vewa ev, pùbonan a west dhe’n Tamar o Sowsneger. Ha war-lergh cansblydhenyow may fia Frynkek ha Latin an yethow a wovernans, laha, ha dyscans yn Pow Sows, yth esa Sowsnek, taves an bobel, ow tos ha bos aswonnys wos’tiwedh avel yeth a wonisogeth.

Mes henna oll a janjyas wosa 1497. Governans Pow Sows a godhas wosa clewes an nowodhow a vernans an Myghtérn yn batel. Pan veu cres daswrys wos’tiwedh, yth o yndann An Gov ha’y wesyon, lies anedha tus heb Sowsnek vyth. Kepár dell via yn 1066, yth

esa gwelhevin nowydh yn Pow Sows, ha taves sodhogel nowydh; ha'n weyth ma, Sowsnek ny dhaskevi y le.

Hag ythó, my re dheuth omma. Nyns ov sur a pia Sowsnek kewsys whath na ve Henry ledhys, po an Sowson fethys, nans yw hanter milvlydhen. Martesen ny yllys lettya mernans an yeth, hag y fien ow clappya Kembrek po Gwydhelek hedhyw yn Pow Sows, yn le Kernewek. Mes my a grys, dhe'n lyha, y'gan bia moy a govadhow an yeth es nebes gwariow cryjyk hag unn dral a vardhonek a-dro dhe vagas a berherinyon ow mones dhe Canterbury.

Wel, diwedhes yw. Yma an howl ow sedhi, ha res yw dhymm mos tre, pokén dhe'n diwotti. Nos dha yw rag eva.

Heb tros, benyn goth a gerdh yn-mes a'n skeusow usi ow cuntel y'n gwel ogas gwag— an kynsa person re welis vy y'm ourys oll omma. Yn hy dorn gwedhrys yma tysken a vleujennow, rudh ha gwynn.

Heb mires orthiv, hi â war hy dewlin dherag an men, ha gorra hy ro war an bedh. Dell hevel dhymm, yma hi ow padera, mes ny allav vy clewes hy lev.

A yll hi bos omma rag an keth skila ha'm onan vy? Kyn na vynnav hy ancreya, res yw dhymm godhvos.

Isel ow lev, ma na wrylliv hy sowdhanas, my a lever orti gans ow gwella tonlev Sowsnek, "*Good evening to you, madam.*"

Hi a omdreyll war-tu ha my, ha minwherthin.

"Drog yw genev, syrre," yn-medh hi. "Ny gowsav vy Almaynek."

My a vinwherth ynwédh, nebes ancombrys, ha kerdhes dhe-ves, war tu ha yettow an park, may ma an baneryow Sen Piran ow neyja whath, rudhys dre dhiwettha rayys an howl.

A-dryv dhymm, an nos a godh, heb son.